

Metodiskais materiāls interešu izglītībā

Interešu izglītības joma, apakšjoma	Foto un video apstrāde, sociālie tīkli
Metodiskā materiāla nosaukums	Kompozīcija un gaisma foto un video apstrādē sociālajos tīklos
Metodiskā materiāla forma	Nodarbības apraksts
Pedagoga vārds, uzvārds	Ketija Pujāte
Mērķauditorija	Pedagogi, vecāki, jaunieši
Vecumposms (<i>ja attiecas</i>)	-
Tēmas aktualitāte attiecīgajā jomā	Kompozīcija un gaisma ir pamata elementi foto un video veidošanā, kas palīdz radīt pievilcīgu saturu sociālajos tīklos, piemēram, Instagram, TikTok vai YouTube. Šī tēma ir īpaši aktuāla jauniešiem, jo viņi bieži izmanto viedtālrunus un sociālos medijus, lai dalītos ar bildēm un video. Mūsdienās sociālie tīkli balstās uz vizuālo pievilcību – labi kompozēti un izgaismoti attēli vai klipi saņem vairāk "patīk" un komentāru. Latvijā, kur digitālā satura veidošana kļūst par daļu no jauniešu ikdienas un izglītības (piemēram, saistībā ar medijpratību un radošajām prasmēm), šīs zināšanas palīdz izprast, kā gaisma un kompozīcija ietekmē emocijas un stāstu stāstīšanu. Tas veicina drošu un radošu klātbūtni tiešsaistē, kā arī sagatavo nākotnes profesijām, piemēram, satura veidotājiem vai fotogrāfiem.
Metodiskā materiāla mērķis	Veicināt iztēli un kritisko domāšanu, analizējot, kā gaisma un kompozīcija rada noskaņu, piemēram, "dramatisku" vai "priecīgu" video. Mudināt jauniešus sadarboties grupās, daloties ar saviem darbiem un saņemot atsauksmes, lai veicinātu sociālo mediju prasmju attīstību. Sniegt prieku no pašu radīta satura, kas motivē turpināt eksperimentus ar foto un video mājās vai skolā.
Metodiskā materiāla apraksts	Teorētiskais ievads: Kompozīcija: Tas ir, kā izkārtot elementus bildē vai video, lai tas izskatītos interesanti. Piemēram, "trešdaļu likums" – novietot galveno objektu nevis centrā, bet malā, lai bilde būtu dinamiskāka. (https://www.youtube.com/watch?v=VUg33pNa5zE)

	Gaisma: Gaisma maina visu! Dabiskā gaisma (piemēram, no loga) rada mīkstu noskaņu, bet mākslīgā (piemēram, lampa) var radīt ēnas un dramatismu. Paskaidro, kā gaisma ietekmē krāsas un emocijas sociālo tīklu saturā. Praktiskās aktivitātes: Eksperimentē ar kompozīciju Tēma: "Mans ikdienas mirklis" (piemēram, selfijs vai objekts istabā). Materiāli: Viedtālrunis vai fotoaparāts, kāds objekts, ko iemūžināt. Uzdevums: Uzņem 3 bildes, izmantojot trešdaļu likumu vai citus principus (piemēram, simetriju), un salīdzini, kura izskatās labāk. Uzdevums 2: Spēlējies ar gaismu Balstoties uz kompozīciju, uzņem video vai bildes, mainot gaismu (piemēram, pie loga, ar lampu vai ārā). Maina gaismas avota atrašanās vietu – no augšas, no sāna, lejas, tālu un pavisam tuvu, vēro kā mainās noskaņa un kā ar gaismu ir iespējams izcelt un uzsvērt kādas detaļas- portretā vai fotografējot kādu priekšmetu. Kā gaisma maina noskaņu? Piemēram, sānu gaisma rada ēnas, kas padara bildi dramatiskāku. Uzdevums 3: Apstrāde un dalīšanās Izmanto vienkāršu lietotni (lightroom, vai photopea), lai uzlabotu kompozīciju un gaismu (piemēram, izgriezt vai pielāgot spilgtumu). Dalies grupā: Paskaidro savas izvēles un saņem atsauksmes, kā tas derētu sociālajos tīklos.
Nepieciešamie resursi (<i>ja attiecas</i>)	Viedtālrunis/fotoaparāts, lampas, dabiskā gaisma telpā. Piemēri - Populāri TikTok video vai Instagram posti ar labu kompozīciju un gaismu .
Plānotais rezultāts	Skolēniem būs pašu veidotas bildes, dažādās kompozīcijās un gaismu noskaņās. Pēc nodarbībām skolēni: Spēs izmantot kompozīcijas principus un gaismas tehnikas, lai radītu pievilcīgus un dinamiskākus foto un video sociālajiem tīkliem.

	Sapratīs, kā šie elementi ietekmē satura kvalitāti un skatītāju reakcijas, un būs pārliecinātāki par savu radošumu. Būs motivēti turpināt eksperimentus, piemēram, veidojot saturu saviem sociālo tīklu profiliem, kas var veicināt interesi par foto/video un digitālo saturu. Skolēniem būs pašu veidotas bildes
Metodiskā materiāla praktiskais pielietojums	Jaunieši iemācās izpaust savas idejas caur vizuālo stāstu, kas palīdz attīstīt iztēli un radošumu, ko var izmantot personīgajos hobijs vai skolas projektos. Izpratne par kompozīciju un gaismu māca jauniešus veidot pārdomātu saturu, kas izskatās profesionālāks un atbilst sociālo tīklu estētikai, vienlaikus apzinoties, kāds saturs ir piemērots publicēšanai. Skolēni var izmantot šīs zināšanas, lai uzņemtu labākas bildes vai video ģimenes pasākumos, skolas aktivitātēs vai personīgiem projektiem, piemēram, klases Instagram konta uzturēšanai.
Datums	26.10.2025.